

RAPPORT OM INTERNASJONAL MOBILITET 2017

INTERNASJONALT SENTER

UNIVERSITETET I BERGEN

Denne rapporten presenterer tall for inn- og utreisende studentmobilitet, internasjonale gradsstudenter og ansattmobilitet ved Universitetet i Bergen og har som mål å avdekke utviklingstrekk og tendenser i 2017. Datamaterialet er grafisk presentert i form av tabeller og diagrammer.

Dataene er hentet fra Database for statistikk om høgre utdanning (DBH) og Felles Studentsystem (FS). Full dataoversikt og interaktive kart er tilgjengelige på <https://rapport-dv.uhad.no/#/site/UiB/workbooks/2213/views> (tilgang til siden krever pålogging med UiB-brukernavn@uib.no og passord)

Contents

Hovedtrekk i studentmobilitet i 2017	2
Viktige utvekslingsprogrammer	6
Uttekslingsopphold som del av avlagt grad	7
Studentmobilitet på mindre enn 3 måneder	9
Utteksling til UNIS	10
Kjønnsfordeling av utvekslingsstudentene	12
Utteksling utenom avtaler og nettverk.....	13
Populære utvekslingsland	14
Internasjonalt mastergradsopptak.....	23
Ansattmobilitet i 2017	24

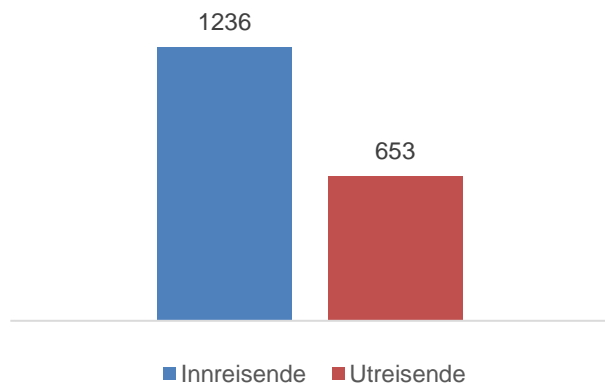
Hovedtrekk i studentmobilitet i 2017

Tabell 1 Inn- og utreisende studenter fordelt på fakultet og utvekslingsprogram

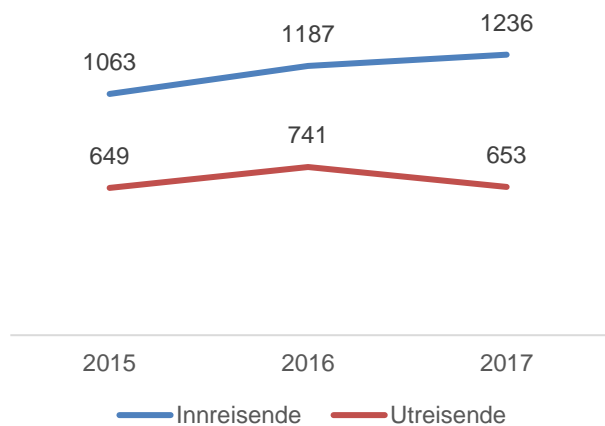
AVTALE	Innreisende								Utreisende							
	HF	JUS	KMD	MED	MN	PS	SV	Total	HF	JU	KMD	MED	MN	PS	SV	Total
BARENTSPLUS	5	3					2	10								
BILATERAL	50	26	3	7	20	9	54	169	52	101	2	19	54	53	44	325
ERASMUS+	136	224	31	64	186	75	209	926	40	55	14	29	24	25	74	261
EURASIA					1		14	15								
FULBRIGHT	1		1					2								
INDIVID			1	1	5	1	2	10	5	6	1	4		15	15	46
KVOTEPROG ¹	5			9	8		15	37								
NORDPLUS	11	8	3	2	10	2	11	47	3	3	4	3	4	1	2	20
NORHED				2				2								
NORPART							12	12								
NORTH	1				1		3	5							1	1
PANOAM							1	1								
Grand Total	209	261	39	85	231	87	323	1 236	100	165	21	55	82	94	136	653

¹ Kvoteprogrammet ble utfaset i 2016. Kvotestudentene som er med i denne oversikten er studenter som i 2017 ble overført fra et master- til et PhD-program.

Antall inn- og utreisende studenter i 2017 (inkl. freemovere)

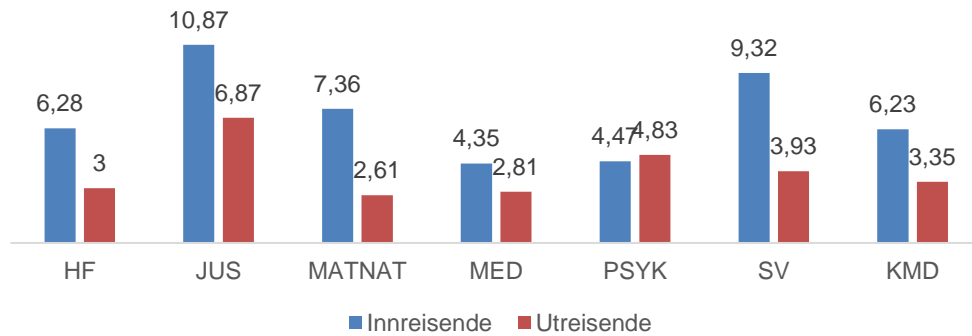
Inn- og utreisende studenter 2015-2017 (inkl. freemovere)

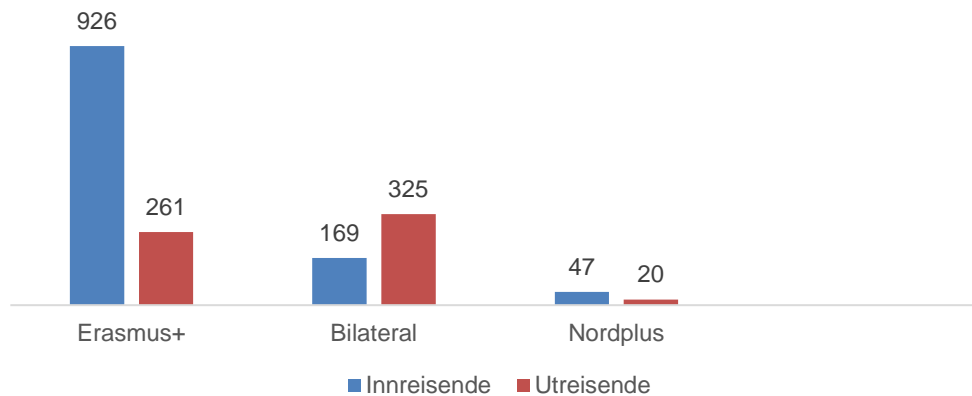
Fakta om studentmobilitet i 2017

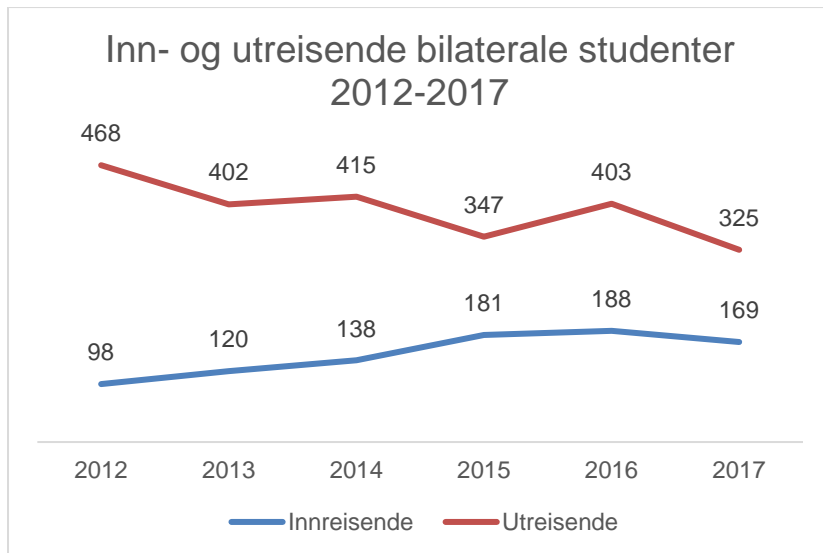
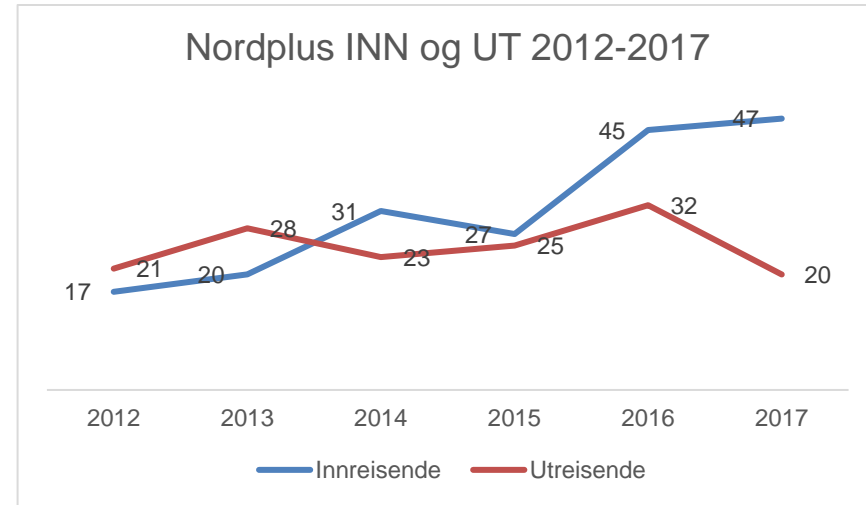
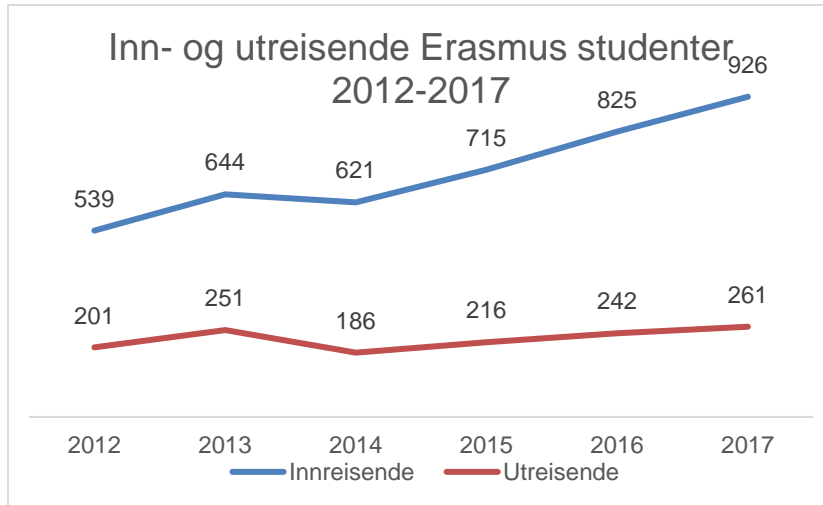
- Antallet innreisende utvekslingsstudenter økte i 2017, mens antallet utreisende studenter gikk ned sammenlignet med 2016. Økningen i antall innreisende studenter er på 4 %, mens nedgangen i antall utreisende er på 12 %.
- Ubalansen mellom antall inn- og utreisende utvekslingsstudenter ble enda større i 2017. Antall innreisende studenter i 2017 var nesten dobbelt så stort som antallet utreisende (1236 inn, 653 ut). Antall utreisende studenter på bilaterale avtaler i 2017 var nesten dobbelt så stort som antall innreisende (169 inn, 325 ut). Antall innreisende Erasmus+ studenter var nesten 4 ganger større enn antallet utreisende Erasmus+ studenter (926 inn, 261 ut).
- Vi ser en nedgang i andelen ferdige kandidater som var på utveksling i løpet av studiene. Kun 26,6 % av studentene som fullførte en grad ved UiB i 2017 hadde vært på utveksling, mot 30,6 % i 2016.
- Erasmus+ studentene er fremdeles den største gruppen innreisende studenter (926 i 2017, en økning på 100 studenter sammenlignet med 2016). Studentene som kom til UiB på bilaterale avtaler er den nest største gruppen (169 i 2017), fulgt av NORDPLUS-studentene (47 i 2017).
- Flest studenter reiste ut på bilaterale avtaler (325), fulgt av Erasmus+ på andre plass (261) og NORDPLUS (20).
- I likhet med 2016, reiste flere kvinner enn menn på utveksling. 68 % av de utreisende, og 63 % av de innreisende studentene i 2017 var kvinner. Fordelingen gjenspeiler fordelingen mellom mannlige og kvinnelige studenter ved UiB – 59 % kvinner og 41 % menn i 2017.
- 7 % av alle studenter som reiste på utveksling i 2017 valgte å reise utenom UiBs avtaler og nettverk. Her er det en nedgang på 2 prosentpoeng fra året før.

Prosentandel inn- og utreisende studenter sett i forhold til totalt antall registrerte studenter per fakultet i 2017

Inn- og utreisende studenter i kategoriene Bilateral, Erasmus+ og Nordplus i 2017

Antallet studenter som kommer til UiB gjennom Erasmus har økt stadig siden programmet ble opprettet for 30 år siden. Bare i løpet av de siste fem årene har antallet innreisende Erasmus-studenter nesten fordoblet. Programmets popularitet øker også blant de utreisende og vi antar at det skyldes gunstige stipendordninger som kommer i tillegg til støtten fra Lånekassen, og høy kvalitet på partneruniversitetene.

Samtidig ser vi en nedgang i antallet utreisende studenter på bilaterale avtaler. Ett land som skiller seg ut USA. Antallet studenter som reiste dit ble halvert i perioden 2015-2017, samtidig som antallet innreisende derfra ble fordoblet i samme periode. Dette skyldes nok en svak kronekurs som medfører høyere leviekostnader i USA og gjør landet mindre populært som utvekslingsdestinasjon nå enn det var for 5 år siden. Samtidig har dette en positiv effekt på innreisende mobilitet fra USA og Norge blir stadig mer populært blant amerikanske studenter.

Viktige utvekslingsprogrammer

Mesteparten av studentutvekslingen ved UiB foregår gjennom bilaterale avtaler og programmer som Erasmus+ og Nordplus. Samtidig øker andre programmer i popularitet og blir spesielt viktige for utvekslingen med satsingsland som Canada, Russland og USA. Programmene Erasmus+ International Credit Mobility (også kjent som Erasmus+ Global mobilitet), Norsk-russisk stipendordning (RUSSUT) og UArctic sitt utvekslingsprogram north2north utmerket seg positivt i 2017.

ERASMUS+ INTERNATIONAL CREDIT MOBILITY

UiB har siden 2016 deltatt i programmet Erasmus+ International Credit Mobility. Dette er et mobilitetsprogram for studenter og ansatte og en del av Erasmus+. Programmet åpner for mobilitet til og fra land utenfor Europa/EØS. I 2017 sendte UiB for første gang studenter på utveksling gjennom dette programmet.

I 2017 hadde UiB følgende mobilitetstall:

Innreisende studentmobilitet

Ukraina	12
Kina	8
Tunis	5
Jordan	4
India	3
Mexico	2
Russland	2
Sri Lanka	1

Utreisende studentmobilitet

Jordan	4
Egypt	1

I oversikten over mobilitet i 2017 presentert i tabell 1 faller disse studentene inn under kategorien ERASMUS+.

NORSK-RUSSISK STIPENDORDNING (RUSSUT)

RUSSUT er et program administrert av SIU, som har som mål å øke antallet innreisende studenter fra Russland til Norge. Kun 6 norske læresteder deltar i programmet – UiB, UiT, UiO, NTNU, Nord Universitet og OsloMet. Dette er ikke et typisk utvekslingsprogram i og med at det ikke åpner for bilateral utveksling. UiB bruker dog aktivt programmet i rekrutteringen av studenter fra russiske partneruniversitet ved å oppfordre dem til å søke om støtte fra programmet. Dette bidrar til å forsterke relasjonen til våre russiske partnere, og til å øke utvekslingen med dem.

SIU tildeler opp til 30 RUSSUT-stipend hvert år. I 2017 gikk 16 av disse stipendene til UiB da UiB fikk flest søkere av alle deltakende institusjoner. 14 RUSSUT-studenter kom til UiB i høstsemesteret 2017. Mesteparten av disse kommer fra universiteter som UiB har en bilateral studentutvekslingsavtale med fra før.

NORTH2NORTH

North2north er studentutvekslingprogrammet til nettverket University of the Arctic (UArctic), der UiB er medlem. Det åpner for utveksling mellom medlemsuniversiteter i Canada, Danmark, Færøyene, Finland, Island, Norge, Russland, Sverige og USA. North2north-programmet passer bra for studenter på studieprogrammer der Arktis er et sentralt tema, både innen naturvitenskap, samfunnsvitenskap og humaniora.

I 2017 tok UiB imot 3 studenter fra Canada og 2 fra USA gjennom north2north. Selv om disse tallene er lave, er de ikke ubetydelige med tanke på at totalt antall innreisende studenter fra USA i 2017 var 38, og fra Canada 17.

Uttekslingsopphold som del av avlagt grad

UiB har en målsetting om at minst 40 % av studentene som avlegger en grad ved UiB skal ha hatt et utvekslingsopphold i utlandet som del av gradsutdanningen. 26,6 % av alle som avla en grad ved UiB i 2017 hadde vært på utveksling. Dette er en nedgang på 4 prosentpoeng fra 2016.

Tabell 2. Utnvekslingsopphold som del av grad avlagt i 2017

Det humanistiske fakultet	M2	6,1	17,4
Det humanistiske fakultet	ME	0	11,8
Det humanistiske fakultet	Total	16,5	22,9
Det juridiske fakultet	M5	41,3	41,9
Det juridiske fakultet	M2	30,3	30,3
Det juridiske fakultet	Total	40,2	40,8
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	M5	19,4	25
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	B3	26,4	26,7
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	M2	0,4	22,2
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	ME	0	0
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	Total	14,8	24,4
Det medisinske fakultet	PR	27,1	27,1
Det medisinske fakultet	M5	15,7	15,7
Det medisinske fakultet	B3	9,8	9,8
Det medisinske fakultet	M2	8,6	10,3
Det medisinske fakultet	ME	0	0
Det medisinske fakultet	Total	18,6	18,9
Det psykologiske fakultet	PR	56,6	57,8
Det psykologiske fakultet	B3	30,6	31,5
Det psykologiske fakultet	M2	1	3,1
Det psykologiske fakultet	AR	0	23,2
Det psykologiske fakultet	Total	20,2	27,7
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	M5	33,3	33,3
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	B3	25,9	28,7
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	M2	14	30,2
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	ME	0	14,3
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	Total	21,9	29,1
Fakultet for kunst, musikk og design	M5	0	0
Fakultet for kunst, musikk og design	B3	18,8	18,8
Fakultet for kunst, musikk og design	M2	5,3	14
Fakultet for kunst, musikk og design	AR	0	22,2
Fakultet for kunst, musikk og design	B4	0	0
Fakultet for kunst, musikk og design	ME	0	0
Fakultet for kunst, musikk og design	Total	9,4	13,5
Grand Total	Total	20,7	26,6

Studentmobilitet på mindre enn 3 måneder

Utvekslingsopphold som er kortere enn 3 måneder teller ikke med i finansieringsgrunnlaget fra Kunnskapsdepartementet, men er likevel mobilitet, og derfor viktig å synliggjøre. Antallet inn- og utreisende studenter på opphold under 3 måneder var relativt stort i 2017 (214 ut, 112 inn). Det medisinske og Det psykologiske fakultet tok i mot flest studenter på kortere opphold. Det medisinske fakultetet sender også ut flest studenter på kortere opphold. Disse talene taler positivt om internasjonaliseringen ved MOFA og viser at den internasjonale virksomheten der er langt høyere enn tallene for opphold over 3 måneder tilsier.

Andre fakulteter som utmerker seg positivt med hensyn til opphold under tre måneder er Det humanistiske fakultet og Det psykologiske fakultet. Det psykologiske fakultet har et korttidsprogram som starter i begynnelsen av januar og varer i 5 uker. Programmet er kun åpent for studenter fra utvalgte partnerinstitusjoner i Australia. Det humanistiske fakultet tar imot flere NORUT-studenter og sender mange til de norske sentrene i utlandet.

Tabell 3. Innreisende studenter i 2017 fordelt på fakultet og lengde på oppholdet

Fakultet	Antall måneder					Totalt
	0-3	3-6	6-9	9-12	> 12	
HF	2	149		55	5	211
JU		197		64		261
KMD	3	29		10		42
MED	47	59	4	12	10	132
MN	4	171	4	46	10	235
PS	44	75	1	11		131
SV	11	246		62	15	334
UiB	1	1				2
Totalt	112	927	9	260	40	1 348

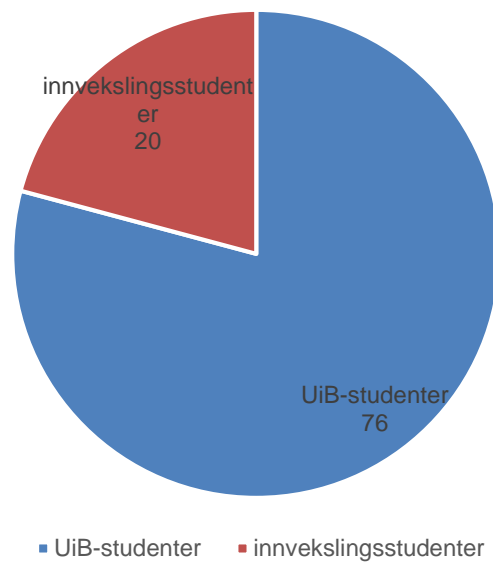
Tabell 4. Utreisende studenter i 2017 fordelt på fakultet og lengde på oppholdet

Fakultet	Antall måneder					Totalt
	0-3	3-6	6-9	9-12	> 12	
HF	73	61	7	25	7	173
JU	17	124	20	11	10	182
KMD	28	17		4		49
MED	76	45	8	2		131
MN	10	67	1	14		92
PS	1	71	21	2		95
SV	9	108	11	17		145
Totalt	214	493	68	75	17	867

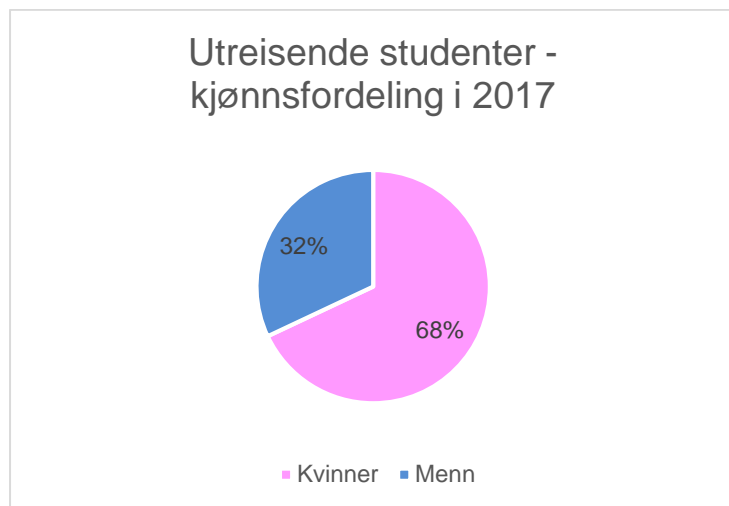
Utvexling til UNIS

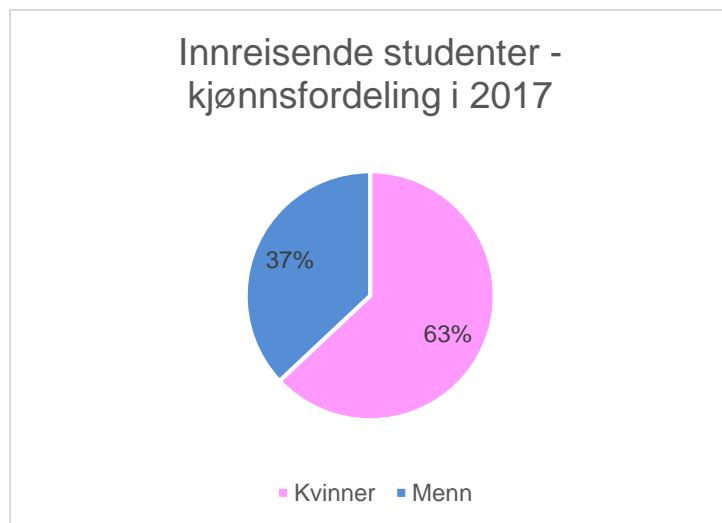
Studenter ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet og geografistudenter ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet har mulighet til å ta emner i arktisk biologi, arktisk geologi, arktisk geofysikk og arktisk teknologi ved UNIS på Svalbard. Tilbudet er populært blant både gradsstudentene og innvekslingsstudentene. De aller fleste gradsstudenter som utveksler til UNIS kommer fra Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet. Selv om et opphold på Svalbard ikke er utveksling i tradisjonell forstand og ikke påvirker utvekslingstallene for Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet, er det et opphold i et internasjonalt akademisk miljø og fører med seg de samme fordelene for de involverte studentene som et utvekslingsopphold i utlandet.

Studenter som tok emner ved UNIS i 2016

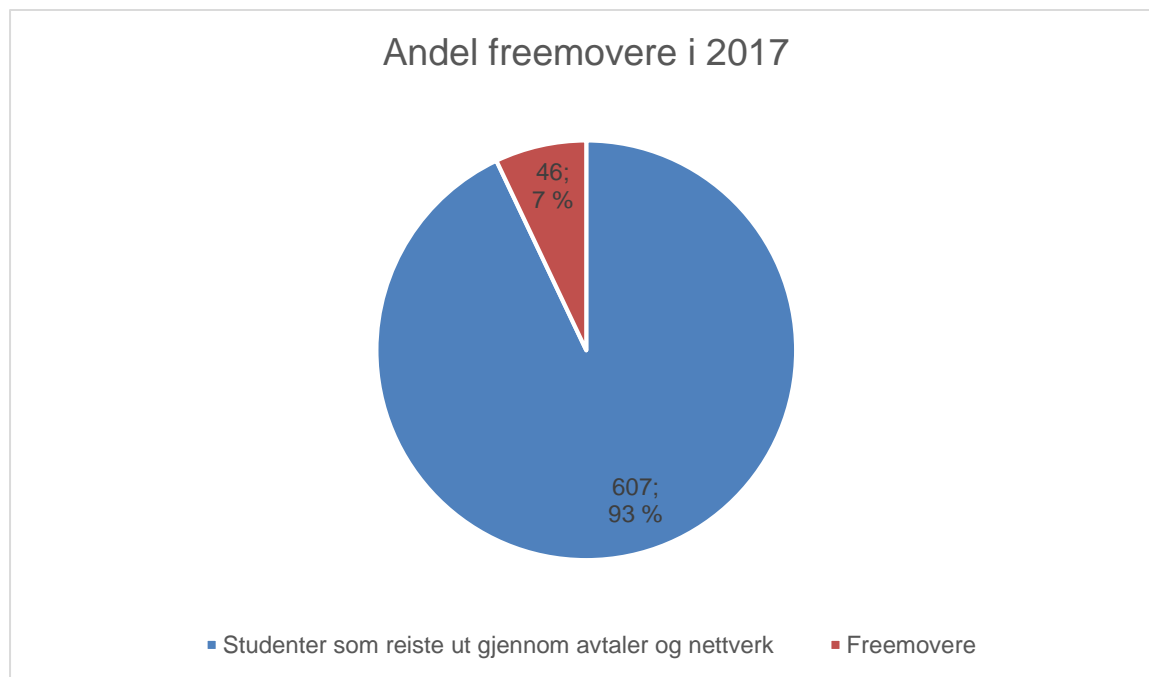

Kjønnfordeling av utvekslingsstudentene

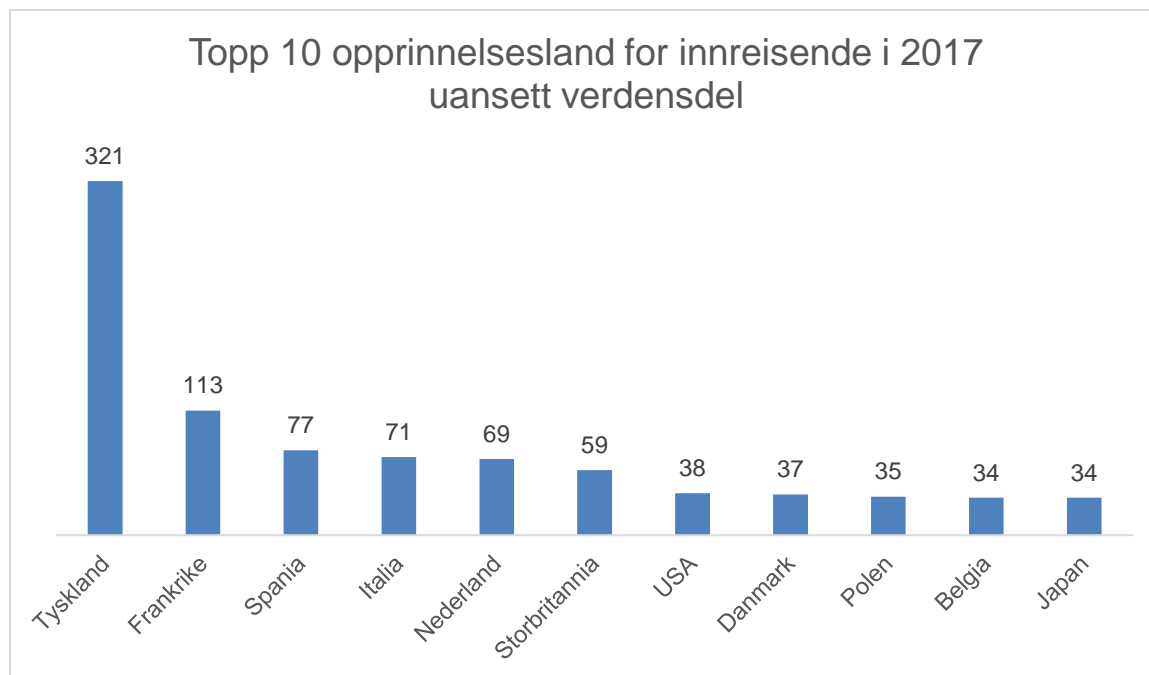

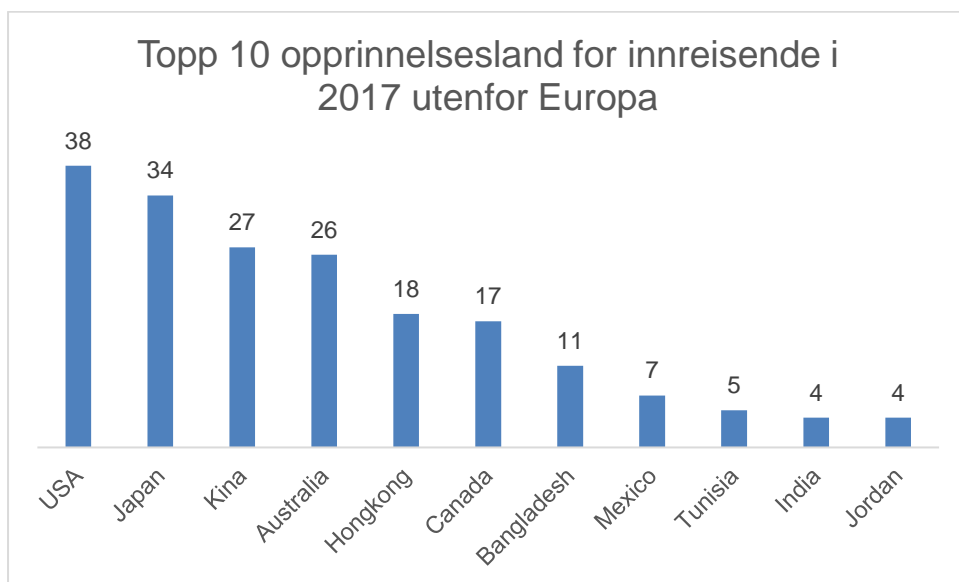
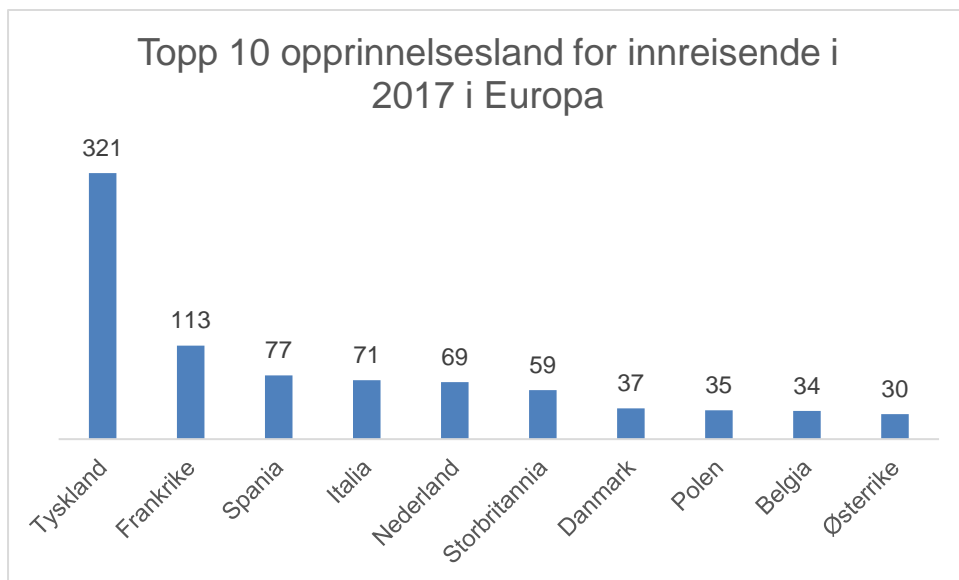

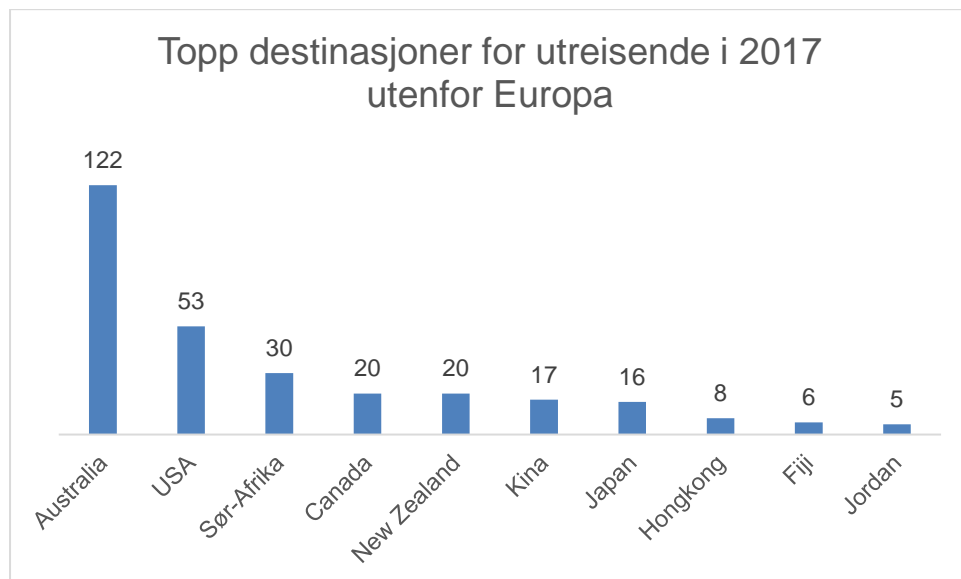
Utveksling utenom avtaler og nettverk

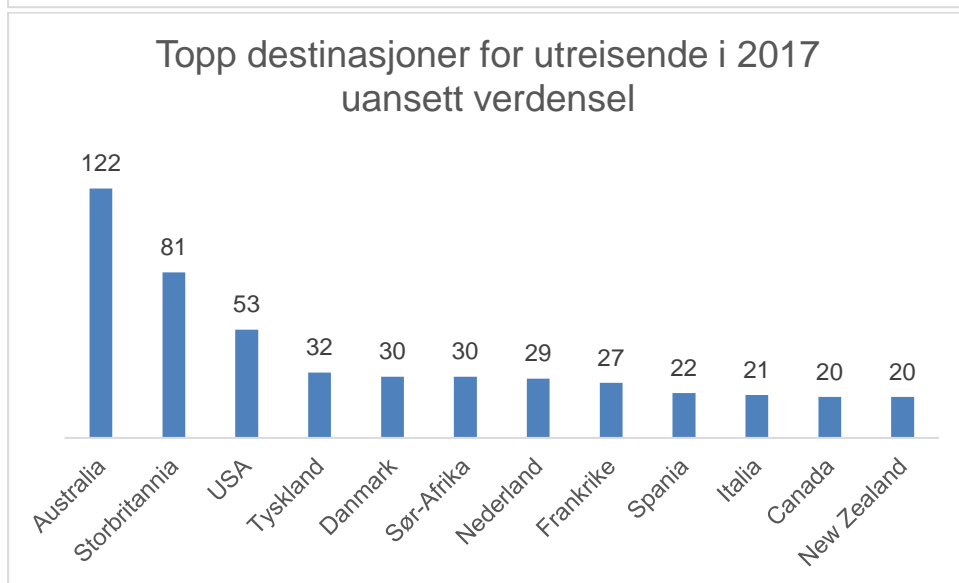
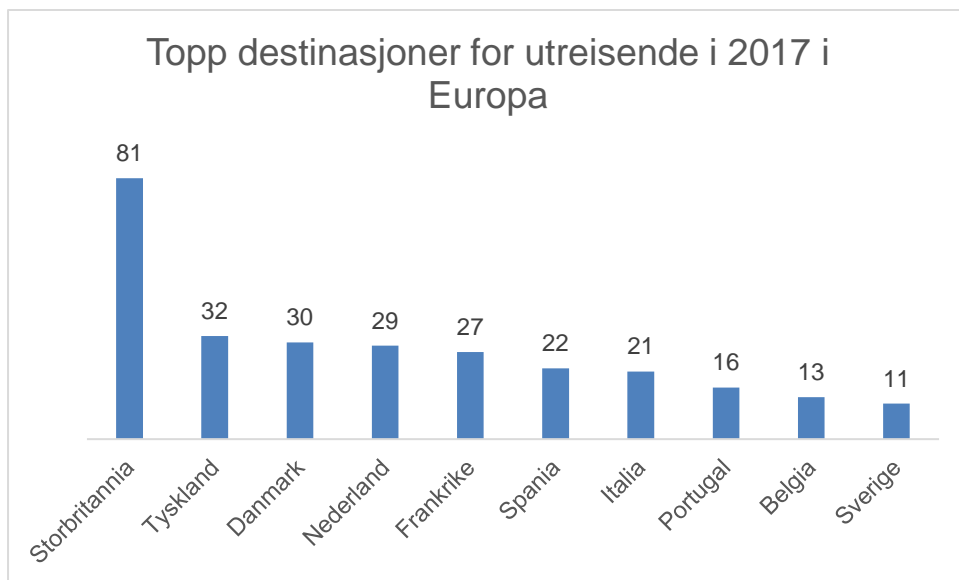

Populære utvekslingsland

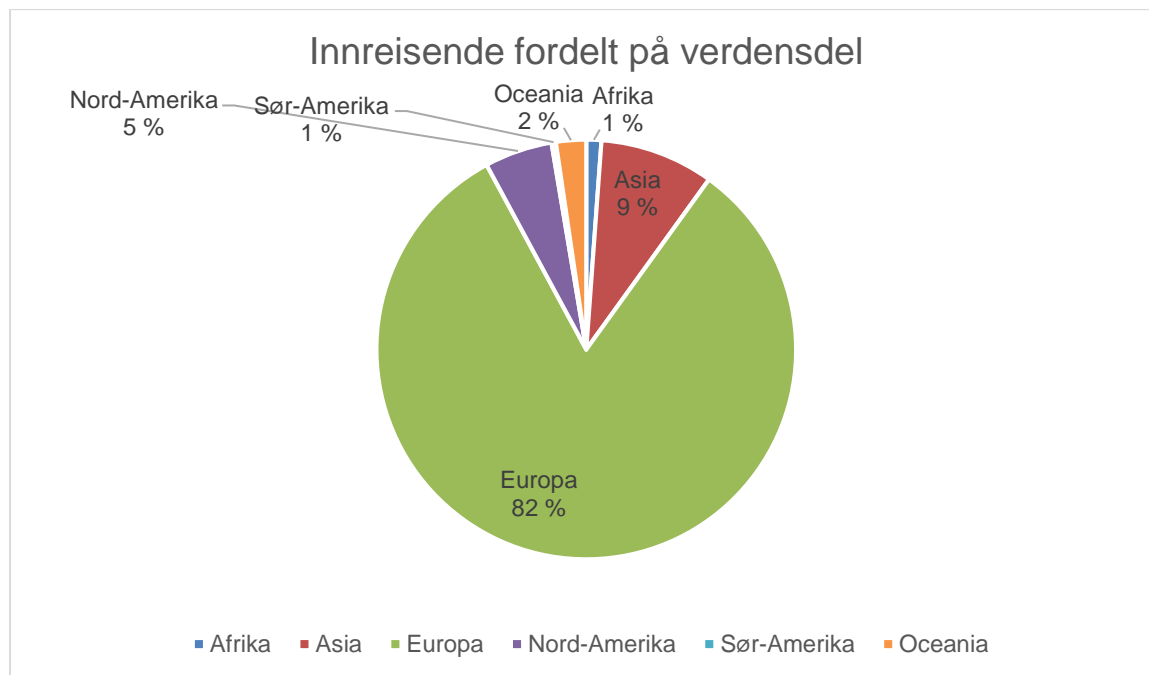

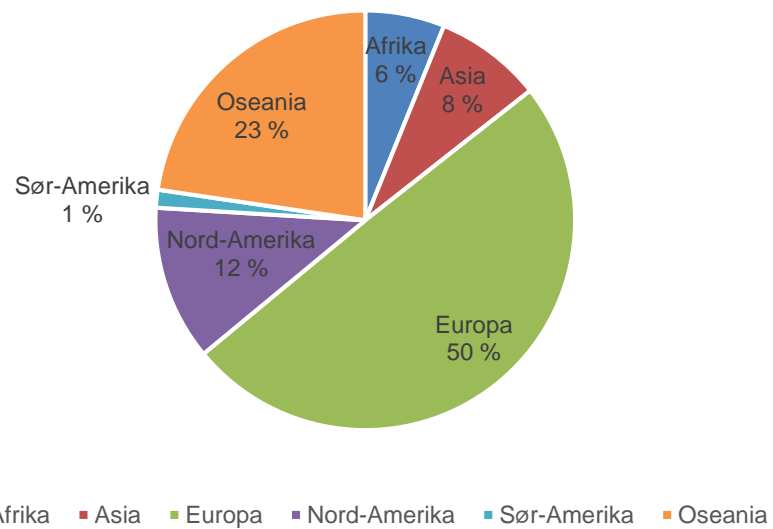

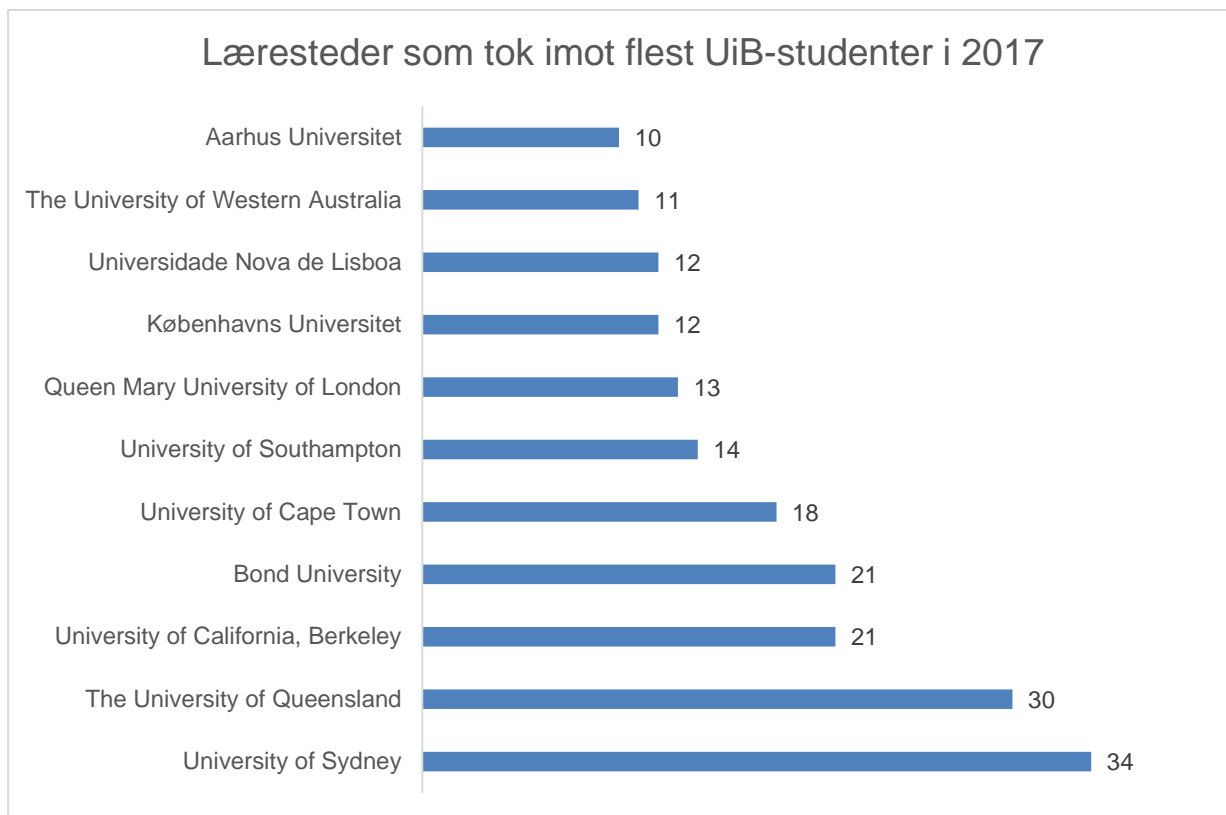

INN-

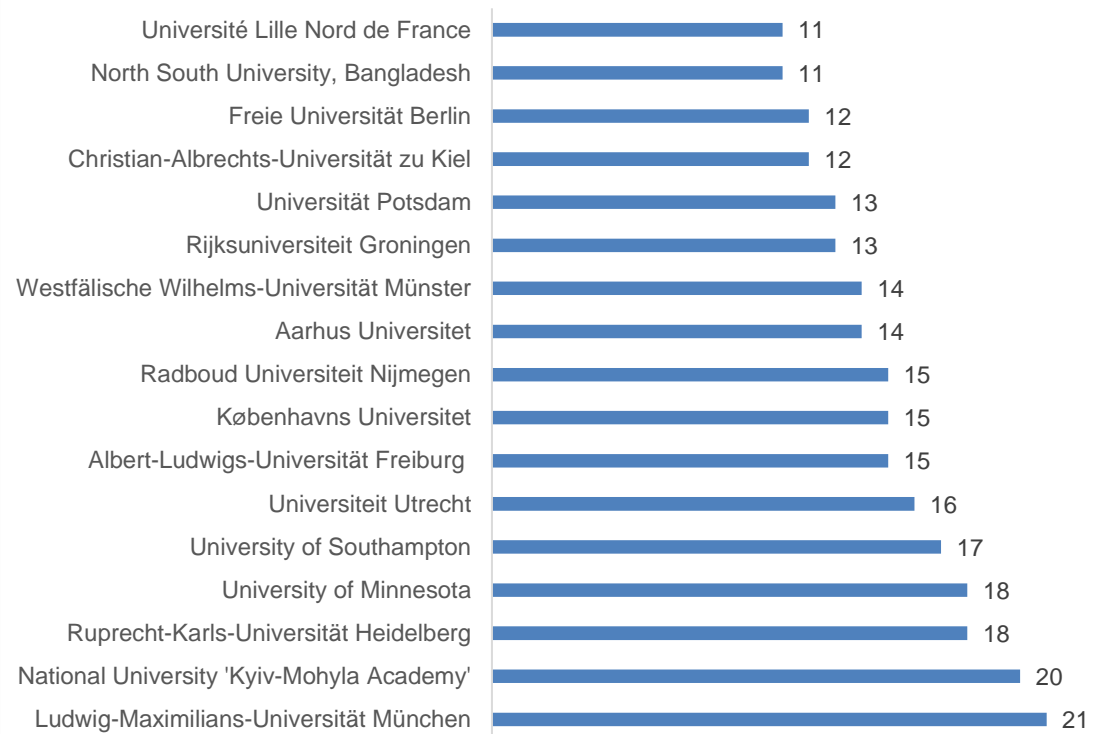

Utreisende fordelt på verdensdel

Læresteder som sendte flest studenter til UiB i 2017

Internasjonalt mastergradsopptak

Tabell 5. Antall søkere til mastergradsprogram, ja-svar, tilbud og personer som møtte opp i 2017

	Primærsøkere	Tilbud	Ja-svar	Møtt
Fakultet	2017	2017	2017	2017
Det humanistiske fakultet	184	11	6	4
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	907	55	23	15
Det medisinske fakultet	456	50	35	20
Det psykologiske fakultet	223	25	16	12
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	479	66	35	15
Fakultet for kunst, musikk og design	15	2	1	1
Totalt	2 264	209	116	67

UiB fikk et rekordantall søknader til mastergradsprogram i 2017 – 2264 søknader, dvs dobbelt så mange som i 2016 (1154 søknader). Dette er et resultat av flere rekrutteringstiltak som bl.a. gikk ut på å markedsføre UiB på www.studyportals.com, forbedre informasjonen om søknadsprosessen på UiBs nettsider, innføre en senere søknadsfrist for søkere fra EU/EØS, og ringe opp søkere som fikk tilbud om opptak.

Til tross for et fordoblet antall søkere, var det ingen spesielle endringer i forhold til landfordeling. Mesteparten av søkerne kom fra Asia (1093) og Afrika (862), fulgt av Europa (139), Nord-Amerika (125), Sør-Amerika (32) og Oseania (12).

En fullstendig oversikt over antall søkere og studenter som møtte opp, fordelt på fakultet og studieprogram, er tilgjengelig på <https://rapport-dv.uhad.no/#/site/UiB/views/Mobilitetsrapporten/Skere-Studieprogram?:iid=1>

Denne oversikten viser at antallet internasjonale studenter tatt opp til hvert internasjonalt masterprogram er meget lavt. De fleste programmene tok opp 1-3 studenter. Det kan tenkes at dette skaper utfordringer for integreringen av de internasjonale masterstudentene, og bidrar lite til internasjonalisering hjemme.

Ansattmobilitet i 2017

Tabell 6 Lærermobilitet per fakultet

Fakultet	2017/2018	2016/2017	2015/2016
HF	6	12	15
SV	2	0	0
MED/ODONT	0	0	0
MN	1	3	1
JUS	4	4	2
PSYK	2	1	0
KMD	8		
Totalt	23	20	18

Tabell 7. Ansattutveksling per fakultet

Fakultet	2017/2018	2016/2017	2015/2016
HF	4	1	2
SV	2	0	3
MED/ODONT	14	6	7
MN	1	10	1
JUS	0	1	0
PSYK	0	1	0
KMD	0		
SENTRALADM	9	1	8
Totalt	30	20	21

Erasmus Teaching Assignment (lærerutveksling) har alltid vært en viktig del av Erasmusprogrammet, og blir gjerne sett på som en sentral del av internasjonaliseringen ettersom tettere samarbeid mellom lærere kan stimulere til økt utveksling blant studentene. UiB har deltatt aktivt i denne Erasmus-aktiviteten siden 1993, og antallet utvekslinger øker noe hvert år. Vi ser at noen ansatte reiser ut jevnlig og bruker slik denne muligheten til å undervise hos partnere og konsolidere samarbeidet. Det er HF-fakultet og KMD at det reiser ut flest lærere gjennom Erasmusprogrammet.

Erasmus Staff Exchange (ansattutveksling) gir alle typer ansatte – både administrative, tekniske og vitenskapelige - mulighet til å reise på et opplæringsopphold ved en europeisk institusjon. Her er det ikke krav om at mottakerinstitusjon skal være et universitet eller at vi har en Erasmus-avtale, noe som gir større fleksibilitet og variasjon i hvor de ansatte drar. Ved UiB har vi sett en stor økning de siste årene, spesielt i gruppen unge, vitenskapelig

ansatte (Phd) som reiser på opplæringsopphold (språkkurs, lab-opplæring ol.) Ansattmobilitet blir i mye større grad enn undervisningsmobilitet brukt av ansatte ved alle fakultet, og ikke minst av ansatte i sentraladministrasjonen.

I tillegg til ansattmobiliteten innenfor Erasmus+ programmet, i 2017 var det inn- og utreisende mobilitet innenfor Erasmus+ International Credit Mobility programmet. Det fordeler seg slik på land:

Innreisende ansattmobilitet (undervisning eller opplæring)

Fra Ukraina til UiB	5	
Fra Russland til UiB	1	
Fra Mexico til UiB	1	
Fra Jordan til UiB		1

Utreisende ansattmobilitet (undervisning eller opplæring)

Fra UiB til Tunis	4	
Fra UiB til Russland	2	
Fra UiB Ukraina	2	
Fra UiB Nepal	1	
Fra UiB Australia	1	

Fellesgrader/felles studieprogram ved UiB

UiB er involvert i følgende Erasmus Mundus fellesgradsprogram:

- European Master programme in System Dynamics (JMASV-SYS). Programmet administreres av institutt for Geografi. I 2017 ble det gitt opptak til UiB til 18 studenter på dette programmet.

- EMQAL – European Joint master in Quality in Analytical laboratories (JMAMN-QAL). Programmet er administrert av Kjemisk institutt. I 2017 ble det gitt opp til UiB til 2 studenter på dette programmet
- IMBRSea International Master of Science in Marine Biological Resources. Programmet administreres av Institutt for biovitenskap. Det ble ikke gitt opptak til UiB på dette programmet I 2017.

Tallene er basert på når studenten fikk opptak/studierett ved UiB, og inkluderer bare de som har tatt eksamener på UiB, men uten nødvendigvis å ha fullført graden.

Studentene (20) som i 2017 fikk opptak på fellesgradsprogram som UiB deltar i har opprinnelse fra følgende land:

Nederland (3), Etiopia (2), Kina (2), Brasil (2), Bangladesh, Mexico, Hviterussland, Egypt, Canada, Iran, Storbritannia, Thailand, Taiwan, Sør-Korea og Romania.